

Oral History Kosovo

Sagovornica: Onda kada su svi počeli da idu u Nemačku, bio je taj talas azilanata, otišli smo zajedno sa mojim mužom. Imala sam i sina, dve godine je napunio znači tada. Otišla sam.

Intervjuerka: Kako ste otišli?

Sagovornica: Otišli smo, prvo smo ovde ušli u autobus, autobusom smo išli do Srbije, od Srbije jedan, jedan rođak, neko je našao nekog čoveka, rekao je: “Pokupiće vas ovaj i ukrcaćete se u Novom Sadu, odvešće vas do Austrije, bez problema”. Mi smo ušli u ta kola i ostavili su nas u granici sa Srbijom, Srbija-Mađarska. Rekao je: “Samo pređite ovamo, izađite do puta”, rekao je: “ja ću izaći i pokupiti vas”. Mi smo prešli ulicu, izašli smo onamo, prešli smo granicu bez problema. Čekali smo, a njega nigde nije bilo, znači čovek je prosto nestao (smeje se), morali smo da hodamo, ne znam kad smo stigli tamo, oko 11:00 sati, do 05:00 uveče.

Samo smo hodali putem, samo smo hodali, hodali, sin mi je bio vrlo mali, godinu i po dana, znači dve godine je napunio tamo. I nonstop je pakao, rekao je: “Hoću da se vratim kući”. Znao je, mi smo hodali pravo tamo, on se vraćao: “Ne”, rekao je: “Hoću da se vratim kući, hoću kući”. Bila sam s mužem, s deverim i bila su još dva drugara od mog muža. Oni su mi mnogo pomogli, jer su ga držili urukama, trudili su se da mu skrenu misli. Ja sam ga došla u to vreme i non-stop kad je tražio da sisa, morala sam da ga nosim i morala sam da ga dođim dok sam hodala (smeje se). Ponekad smo sedeli, odmorili, ali više smo hodali, sve dok nas nije našla mađarska policija, okupili su nas sve.

Onda su uzeli, znači, samo porodice sa decom, ušli smo u jedan, ukrcali su nas u maricu i odveli nas do neke garaže koja je tu bila. A dever s drugovima od mog muža je ostao tu jer su im rekli: “Pokupićemo vas kasnije”. Odveli su nas u tu garažu, tu je bilo skoro skroz poplavljeno, tu su nas strpali. Dok su nam uzeli neke podatke, ne znam šta su oni radili. Dovedi su dva autobusa, onda su nas autobusima pokupili i odveli u neki zatvor, ne znam ime tog mesta, bio je kao zatvor. Kad smo tu ušli, ja sam bila toliko umorna, iscrpljena, kako smo ušli odmah sam zaspala, više nisam ništa znala sve dok ujutro nije došla policija, kucali su na vrata.

Nisu nas mnogo držali, dali su nam i hranu i vodu i sve, znaš, nisu nas uopšte maltretirali. I, znači, uzeli smo to, došli su, zvali nas, mi smo došli i uzeli su nam podatke, otiske prstiju, sve ono što treba i, znači, pustili su nas. Ali mi smo hteli da budemo zajedno sa deverom i onim drugovima. Uzeli smo sobu u hotelu, ili motel, šta je već bio. I ušli smo tu, proveli jednu noć sve dok oni nisu stigli. Kada smo se okupili, osoba koja je trebala da nas pokupi lagala je, nije došla po nas.

Uzeli smo taksi, zapravo jedan od taksista koji nas je odveo bio je policajac, ali cena mu je možda bila povoljna, jer na Balkanu uopšte postoji korupcija (smeje se), to je broj jedan. Pokupio nas je i odveo u Budimpeštu. U Budimpešti smo odseli u hotelu, došao je... jedan od prijatelja mog muža je našao poznanika, došao je i odvezao nas kolima do Austrije. Pokupio je mene i mog sina, i tog čoveka. Jer je tetka tog dečka poslala onog po nas i ostavili su nas u Austriji, na železničkoj stanici, ostavio je mene i mog muža to, rekao je: “Dođi sa mnom”, rekao je: “izvadiću vam ja kartu da vas ne primete”. Tog dana je padao veliki sneg, mnogo.

Dakle, morali smo da krenemo za Nemačku u 12:00 u podne, krenuli smo tek u 02:00 ujutru, ostali smo na stanici jer su putevi bili blokirani. Ukrcali smo se na voz u 02:00 i stigli u Nemačku oko 05:00 ili 06:00. Kad smo otišli tamo, nismo znali šta da radimo, nismo znali jezik, mesto, ništa. I ostali smo tamo, ušli smo tamo u neki kafić, rekla sam mužu: “Hajde da uđemo unutra samo da se zagrejemo ili da uradimo nešto”. Zato što je bilo jako hladno. I ušli smo tu, ostali smo oko sat vremena. Upoznali smo albansku porodicu koja je izbegla kao mi. Suprug, žena i oni su imali četvoro dece.

Tom čoveku je rečeno: “Možete da dođete, a kad stignete u Nemačku, recite mi gde ste i ja ću doći po vas”. Došao je s nadom da će ga brat pokupiti, nazvao ga je telefonom, ali se nije javljao, samo mu je pisao: “Idi tu”, znaš, s imenima. Znate, s imenima. Ali on nije znao, ni muž, ni žena, ni deca, bila su jako mala, oni nisu znali ni engleski, ni nemački, nijedan strani jezik. Gde da on ide, nije znao ni gde se vadi karta, niti šta se dešava, ostao je na ulici. A mi smo im rekli... jer smo mogli malo da pričamo engleski, a moj muž je rekao: “Pođi sa mnom”. Onda smo sreli jednog Albanca koji je tamo živeo, kupio nam je karte i rekao: “Idite u Štuttgart”. Mislim da smo bili u Minhenu. I on nam je kupio karte.

Onda smo često morali da menjamo vozove. Moj muž se manje-više razumeo u to. I otišli smo tamo, ostavili smo ih tamo, identifikovali smo se kao tražioci azila u policiji, a oni šta su uradili ne znam, gde je otišao, jer nije znao, brat ga je lagao. Nismo tamo ostali dugo, oko četiri meseca, u Nemačkoj. Ostali smo mesec dana u kampu, još tri meseca u stanu, tako da smo imali stan samo sa mužem i sinom. Spavaća soba, dnevni boravak, kuhinja, bilo je dobro, ništa nam nije nedostajalo, oni su se pobrinuli za nas.

Mesto gde smo bili zvalo se Osa... Osnabruk, ne jedan drugi, kako se zvao, zaboravljam (smeje se) njegovo ime. Jer su rekle... tamo su bile neke starije žene, rekle su: “Čak i za vreme rata na Kosovu”, rekle su: “ovde nije bilo albanskih izbeglica. Dakle, vi ste prvi koji su ovde dovedeni”. Bili smo samo mi, i još muškarac i žena, oni su bili par. Brinuli su se o nama, jer tamo nikada nisu imali izbeglice. I onda smo dobili [poziv], otišli smo na intervju, ali smo dobili negativan odgovor i odmah smo ga potpisali i vratili se. Jer su rekli: “Nasilno ih izvlače iz kuća”. Moj muž je rekao: “Pošto je i sin tu, a i ti si ovde, ne želim da bežim, niti bilo šta drugo”. I vratili smo se.